

ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) sagde, at der viser sig Uro i Befolkningen i forskellige Retninger; og der er sikkert et stærkt Ønske hos den om at komme paa fast Bund i politisk Henseende, komme bort fra de nuværende Forhold og komme ind paa en Ordning, hvorved der lægges faste Grundlinier for den politiske Udvikling under den nye Grundlov. Det Standpunkt slutter ogsaa vi os til.

Vilhelm Rasmussen: Der stod for ikke ret lang Tid siden i et af de københavnske Dagblade et politisk Satirebillede. Det forestillede en meget kendt Politiker afbildet i Lighed med den velkendte Statue af Frederik VI i Frederiksberg Have, og paa dette Satirebilledes Sokkel stod der som Underskrift: „Skaberen af den uoplyste Enevælde“. Man maa naturligvis altid af Høflighedshensyn gaa ud fra, at et Dagblad mener noget med, hvad det foretager sig, ogsaa med sine politiske Satirebilleder, og dersom der skal være nogen Mening i dette Billede, maa det være den, at vedkommende politiske Dagblad og det Parti, hvis Organ det er — det er „Det nye Højre“ —, modsætningsvis sværmer for den oplyste Enevælde, saaledes som den var paa Frederik VI's Tid. Det er derfor til Oplysning for politisk interesserede værd ganske kort at se paa, hvorledes Tilstandene var her i Landet for et Aarhundrede siden, da vi havde den politiske Enevælde. Det var netop 4 Aar efter Statsbankerotten i 1813, denne Statsbankerot, der var foraarsaget derved, at den enevældige Hersker havde indblandet Danmark i Datidens Stormagtskrige. Denne Indblanding og den deraf følgende Statsbankerot medførte bl. a., at de vigtigste Erhverv i Danmark kom i en frygtelig Situation. Landbruget, der havde blomstret, saa længe Danmark bevarede sin Neutralitet, kom ligeledes i en frygtelig kritisk Tilstand; store Handelshuse mistede hele deres Formue, Danmarks Handel paa Indien og Kina, som havde blomstret i Neutralitetsperioden, gik tabt. Ikke en Gang den indenrigske Handel var de danske Handelshuse i Stand til at opretholde, den kom for en meget væsentlig Del paa de hamborgske Købmænds Hænder. Saaledes som det gik med disse to store frie Erhverv, Landbruget

og Handelen, gik det ogsaa med den overvejende Del af den danske Embedsstand; fraset de højeste Spidser kom Embedsmændene i en Nødstilstand, i Fattigdom. Det er det, der karakteriserer Tiden for et Aarhundrede siden, da vi havde den oplyste Enevælde under Frederik VI, hvis Valgsprog var det velkendte: Vi alene vide, hvad der tjener Folkets Bedste. Er der nogen Mening i det Satirebillede og den Tekst, som var knyttet til det i det politiske Organ for det nye Højre, saa maa det dog være den, at dette Parti modsætningsvis sværmer for den oplyste Enevælde. Man maa altsaa vente sig nogle frygtelige Tilstande i Øjeblikket, naar et politisk Parti tilsyneladende kan have den Anskuelse, at det vilde være en Vinding i Modsætning til det, som kaldes den uoplyste Enevælde, at vende tilbage til den oplyste Enevælde.

Hvorledes er da modsætningsvis Tilstanden i vort Land nu 100 Aar senere? Vi har for det første ved en klog Politik, ved en fuldkommen ligelig Neutralitet til alle Sider trods uhyre Vanskeligheder bevaret vort Lands Neutralitet og Venskab med alle de krigsførende Magter, og det er ikke mindst sket netop ved den Politik, der i Enkelthederne er ført af den sidende Regering støttet af Socialdemokratiet. Dertil kommer, at medens vi under den oplyste Enevælde havde kastet Landet ud i Fattigdom, saa er nu, medens Verdenskrigen har raset, og medens det radikale Venstre og Socialdemokratiet har Ansvaret for Forholdenes Udvikling i vort Land, Nationalformuen vokset med over en Milliard; det vil sige, at Nationalformuen er vokset med mere end 10 pCt. af, hvad den var, før Verdenskrigen brød ud. Netop de Samfundsklasser, hvis politiske Talsmand det nye Højre antagelig ønsker at være — Godsejerne, de store handlende, den store Industri og Embedsstanden —, netop disse Samfundsklasser, og navnlig de tre førstnævnte, har profiteret i allerhøjeste Grad af den Politik, der er ført i Danmark under Verdenskrigen. Samfundets Overklasser har tjent sine svimlende Formuer i Kraft af den Politik, som de stræber efter at rive ned paa, hvad de ganske vist paa Grund af Forholdenes Udvikling hver Gang kommer yderst uheldigt af Sted med. Den umaadelige økonomiske Fordel, som vor Politik har medført for vort Samfunds økonomiske Overklasse, ser man af den Flod af Penge, der strømmer ind i alle Pengeinstitutter, og det kan blandt andet, som jeg ogsaa viste